

Опорний заклад Скадовський навчально-виховний комплекс «Академічна гімназія»

УЧИТЕЛЬ В УМОВАХ ПЕРЕВЕРНУТОГО КЛАСУ

**Вчителя початкових класів
Пікуль О.І.**

2016 – 2017 н.р.

Розпочну свій виступ зі слів Джона Дьюї

«Якщо ми навчатимемо сьогодні так, як ми навчали вчора, ми вкрадемо в дітей завтра»

Сьогодні надзвичайно стрімко розширюється інформаційне поле, що оточує людину, і саме це спричинило появу постіндустріального інформаційного суспільства. Звичайно, система освіти мусить одна з перших реагувати на виклики часу, адже молоде покоління завжди повинно йти на крок попереду. Цивілізоване суспільство повинне зрозуміти, що іноді доводиться відмовлятися від речей, до яких звикали століттями. Не є виключенням і навчальний процес.

Необхідність змін у системі навчання є природним і закономірним явищем. В наш час стрімкого розвитку комп'ютерних технологій широко використовується змішане навчання, під яким розуміють освітню технологію, що реалізуються в умовах поєднання очної форми уроку й електронного навчання

«Перевернуте навчання» – це одна з нових перспективних форм активного навчання, яка передбачає «перевернути» звичний процес таким чином, що домашнім завданням для учнів є перегляд відповідних відеофрагментів із навчальним матеріалом наступного уроку. Школярі самостійно опрацьовують теоретичний матеріал, а в класі час використовується на виконання практичних завдань, різноманітних вправ, обговорення проектів та дискусії. Простіше кажучи, основні навчальні дії помінялися місцями: те, що раніше було класною роботою, освоюється сьогодні в домашніх умовах, а те, що колись було домашнім завданням, стає предметом розгляду в класі. Кожен педагог розуміє, що в класній роботі необхідно враховувати особливості дітей: адже хтось більше любить читати, хтось – слухати, а хтось писати. На основі подібних особливостей учитель групує учнів за інтересами для виконання тих чи інших завдань, а потім змішує їх для того, щоб вони могли поділитися досвідом і допомогти своїм однокласникам освоїти новий вид сприйняття інформації.

Ви доведете, що це можливо і в рамках традиційного уроку. Звичайно, але з певними обмеженнями. Великий плюс «перевернутого класу» полягає в тому, що на урок діти приходять підготовленими. У них була можливість вивчити відеоматеріали згідно теми уроку вдома, причому в тому темпі, який їм підходить, з можливістю затримуватися у найбільш складних для сприйняття місцях. З непередготовленими дітьми або з дітьми, які щойно познайомилися з темою, модель навряд чи буде працювати – максимум на п'ятдесят відсотків. Поняття перевернутого навчання спирається на активне навчання, залучення школярів до спільної діяльності, комбіновану систему навчання. Цінність перевернутих класів полягає в можливості використовувати навчальний час для групових занять, де учні можуть обговорити зміст, перевірити свої знання і взаємодіяти один з одним

в практичній діяльності. Під час навчальних занять роль учителя – виступати тренером або консультантом, заохочуючи до самостійних досліджень і спільної роботи.

Позитивно зарекомендувала себе технологія «перевернутого класу» при викладанні точних наук, адже їх можна добре проілюструвати. Це, звичайно, вимагає додаткового часу на підготовку до занять, проте якщо вчитель досить винахідливий і може ефективно здійснювати пошук потрібного відеоматеріалу в мережі Інтернет чи може самостійно записати відео урок, то підготовка належного навчально-інформаційного забезпечення дисципліни не викликатиме особливих труднощів.

Як показало експериментальне впровадження технології «перевернутого класу» під час вивчення нового матеріалу мотивація учнів до оволодіння новим матеріалом підвищується, адже засвоєння значної частини навчальної інформації відбувається вдома, а на заняттях у класі при співпраці з вчителем учні обмінюються своїми знаннями, створюючи при цьому «дискусійне поле». У такому випадку ефективність навчальних занять підвищується при одночасному зростанні ролі учня як суб'єкта навчально-виховного процесу.

При виникненні труднощів з опануванням нового матеріалу учні самостійно відшуковують відповіді на конкретні питання у підручниках, посібниках, мережаних ресурсах (Інтернет). При цьому не тільки реалізуються переваги проблемного навчання, а й забезпечується формування компетенцій учнів щодо аналізу навчальної інформації з наступним її структуруванням і коригуванням для практичного використання.

Рівень активності учнів під час занять в класі свідчить про належну чи неналежну їх підготовку.

Нова роль вчителя у процесі використання запропонованої технології полягає в організації процесу колективного розв'язання навчальних проблем у класі.

Отже, актуальна проблема підвищення ефективності навчально-виховного процесу засобами технології «перевернутого класу» дає підстави рекомендувати її впроваджувати під час вивчення нового матеріалу.

Особливості «перевернутого» навчання:

– змінюється роль учителя, який перетворюється на наставника. Роль учителя все ж залишається провідною, але його діяльність спрямовується на координацію навчання учнів, здійснення консультування, надання допомоги та створення навчально-проблемної ситуації для пізнавально-дослідницької діяльності;

– використовуються електронні освітні ресурси. Завдяки сучасним технологіям учителями накопичена велика база різноманітних матеріалів таких, як відео, інтерактивні завдання, електронні навчальні матеріали, електронні тести для самоперевірки; книжки вже не є єдиним джерелом

інформації, а вчителі єдиними джерелами знань. Кожен, хто має доступ до мережі Інтернет, може отримати якісний електронний освітній контент у зручний для нього час;

– підвищуються вимоги до навчальної діяльності учнів. Теоретична частина навчального матеріалу має формувати в учнів базові поняття і підтримувати навчання, а не займати центральне місце. Зміст навчання вже не є самоціллю, а стає відправною точкою поглиблення знань. Здійснюється зміщення акценту на процес пізнавальної діяльності учнів, у ході якої він відкриває для себе нові знання;

– розв'язуються різнопланові проблеми навчання в обговореннях і дискусіях.

Технологія «перевернуте» навчання дає можливість учителю вивільнити час для спілкування з учнями на уроці. Фактично, з'являється можливість працювати з учнем один на один. Учитель може приділити більше уваги тим учням, яким важко дається навчальний предмет або у яких виникають проблеми з виконанням домашніх робіт.

Обдаровані учні матимуть більше свободи для того, щоб навчатися у власному темпі.

Використання технології «перевернутого» навчання сприяє реалізації індивідуального підходу в навчанні.

Щоб записати відео урок потрібно визначити його початкову мету і цінність – визначити ключові цілі уроку, від простих до складних, і вибудувати чітку схему розповіді.

Золоті правила відеоматеріалів: повідомляйте стисло, пояснюйте емко, закінчуйте швидко.

Технологія проведення «перевернутого» уроку:

– учитель записує пояснення нового матеріалу на веб-камеру, або робить запис за допомогою спеціальних програм;

– учитель розміщує навчальне відео в хмарно орієнтованому навчальному середовищі або робить розсилання учням з посиланнями на матеріал, розміщений у YouTube;

– учні отримують як домашнє завдання навчальне відео, електронний освітній ресурс або опорний конспект для вивчення нового матеріалу;

– учні уважно переглядають навчальне відео, виконують завдання, он-лайн тест;

– на уроці вчитель організовує навчальну діяльність, залучає до різних видів роботи всіх учнів класу.

Але є свої переваги та свої недоліки цієї технології.

Переваги «перевернутого класу»

Для вчителя:

– виступає в ролі наставника учнів, координатора пізнавальної діяльності;

- забезпечує активізацію навчальної діяльності в позаурочний час;
- здійснює індивідуальний підхід за рахунок вивільнення часу на уроці;
- використовує новітні форми організації навчальної діяльності;
- підвищує свій рівень ІКТ-компетентностей;
- дана технологія незамінна для предметів, які викладаються обсягом 1 – 2 год на тиждень, тому що вирішує проблему «дефіциту часу».

Для учня:

- навчання в позаурочний час;
- доступності якісних електронних освітніх ресурсів;
- підвищення інтересу до навчальних предметів;
- навчання у власному темпі;
- підвищення допомоги один одному в навчанні;
- розвитку ІКТ -компетентностей;
- використання гаджетів як інструменту навчання;
- технологія «перевернутого» навчання дає змогу розвивати відповідальне ставлення до навчання з боку учня та змінює роль учителя в сучасних соціально – економічних умовах.

- «перевернуте» навчання сприяє самоосвіті учня.

- працюючи в групах, учні занурюються у дорослий світ і усвідомлюють, що робота в команді під час вирішення будь-яких завдань відіграє важливу роль – чи в школі, чи в подальшій професійній діяльності

Проблеми «перевернутого класу»: для забезпечення ефективності «перевернутого» навчання необхідна підготовча робота серед учнів.

- вимагає більше часу для планування і підготовки вчителя;

- передбачає постійний доступ учнів до комп'ютерів і мережі

Інтернет;

- труднощі залучення до навчального процесу окремих категорій учнів;

- більше часу перед комп'ютером;

- нерівні можливості доступу до мережі Інтернет;

- проблеми використання різноманітних гаджетів;

- домашнє завдання є обов'язковою частиною уроку для учнів;

- важко звикнути до нової технології навчання.

Перехід на технологію «перевернутого навчання» відбувається від 2 до 5 років.

Аналіз передового педагогічного досвіду зарубіжних і вітчизняних педагогів показав, що за допомогою технологій «перевернутого» навчання розв'язується низка найважливіших проблем навчання – забезпечення безперервної інтенсивної навчальної комунікації за межами загальноосвітнього навчального закладу й активізація навчальної діяльності

учнів, а інтерактивне навчальне середовище є незамінною компонентою цього процесу.

Позитивним у цій технології я бачу те, що учень може переглянути і прослухати виклад нового матеріалу стільки разів, скільки йому треба, щоб зрозуміти його. Водночас він може звернутися до підручника і додаткових ресурсів. За такої форми уроку, школяр відчуває відповідальність за виконання домашнього завдання, адже від цього залежатиме його успішність на уроці, де учні активно працюють над завданням, а не пасивно слухають учителя.

Уроки за такою технологією доцільно проводити в тому випадку, коли обсяг матеріалу об'ємний, а часу на вивчення теми відводиться мало.

В застосуванні технології «перевернутого навчання» я бачу ряд переваг над традиційним навчанням:

1. Вона спонукає учнів до самостійного навчання і постійної взаємодії одного з одним.

2. Вивільняє час на спілкування сам на сам з учителем (Я маю можливість проводити більше часу віч-на-віч з тими, кому потрібна підтримка і допомога.)

3. В учнів з'являється можливість працювати у своєму темпі (Можливість поставити на паузу, перемотати і переглянути відеоматеріал дозволяє учням розподілити час навчання на власний розсуд. Можна пропустити те, що здається зрозумілим, і повторити те, що виявилось складним.)

4. Сприяє повноцінному опануванню матеріалу

5. Зрівнює можливості учнів

6. Бореться з невідвідуваністю. Відеоматеріал доступний всім учням. Навіть тим, хто з якихось причин пропустив урок. Мені не потрібно піклуватися про додаткові заняття.

7. Відмінний спосіб діагностики (За допомогою блогу, я відслідковую, з чим учні відмінно справляються, а над чим їм доводиться попрацювати)

8. В учнів є можливість навчати один одного

9. З'являється можливість залучати до навчального процесу батьків (Батьки теж можуть переглядати відеоматеріал і, в свою чергу, допомагати своїм дітям в засвоєнні матеріалу)

Тобто, як і будь-яке нововведення, має безліч «за» і «проти».

Переваги та недоліки «перевернутого» навчання, які вони визначили по завершенню семінару, вчителі зазначили під час проведення «Мозкового штурму»